

Vergaderjaar 2013–2014

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 1090

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 oktober 2013

Op 1 januari 2014 treedt Letland toe tot de eurozone (hierover bent u onder andere geïnformeerd in het verslag van de Ecofin Raad van 9 juli 2013 met Kamerstuk 21 501-07, nr. 1074)¹. Letland heeft de Raad van gouverneurs van het ESM onlangs een verzoek gestuurd om toe te mogen treden tot het ESM. In deze brief wil ik nader ingaan op deze aanvraag en de daaraan verbonden consequenties.

Consequenties Letse toetreding voor ESM-Verdrag

Artikel 2(1) van het ESM-Verdrag bepaalt dat het lidmaatschap van het ESM openstaat voor lidstaten van de Europese Unie die toetreden tot de eurozone. Toetreding van een nieuw lid tot het ESM-Verdrag brengt uit hoofde van artikel 8 allereerst mee dat het maatschappelijk kapitaal omhoog gaat. Hierdoor verandert de hoogte van het maatschappelijk kapitaal in annex II van het ESM-Verdrag. Vanzelfsprekend veranderen door de toetreding van een nieuw lid, ook de bijdragesleutels zoals opgenomen in annex I van het ESM-Verdrag. Tenslotte zal in dit geval de Letse taal worden toegevoegd als één van de officiële talen van de leden van het ESM, hetgeen noopt tot een aanpassing van het ESM-Verdrag.

De toetreding van Letland betekent dat het maatschappelijk kapitaal van het ESM toeneemt (conform artikel 10(3)). Uit artikel 10(3) volgt dat artikel 8 van het ESM-Verdrag, waarin staat vermeld dat het maatschappelijk kapitaal 700 miljard euro en het volgestort kapitaal 80 miljard euro bedraagt, automatisch wordt aangepast bij de toetreding van een nieuw lid. Letland zal, net als de huidige lidstaten, aandelen in het ESM ontvangen in ruil voor de inbreng van kapitaal. Deze aandelen bestaan uit een deel volgestort kapitaal en een deel oproepbaar kapitaal en worden bepaald op basis van de kapitaalsleutel van de ECB. In de tabel hieronder wordt weergegeven wat het gevolg is van de toetreding van Letland voor

¹ Zie ook het persbericht over de uitkomst van de Ecofin Raad van 9 juli 2013 http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ecofin/137928.pdf

het maatschappelijk kapitaal van het ESM. Door de toetreding van Letland verandert het aantal aandelen in het maatschappelijk kapitaal van de huidige ESM-leden niet. Bovendien blijft het leningenvolume van 500 miljard euro ongewijzigd. Het ESM krijgt, door de ongewijzigde leningcapaciteit, een stevigere basis, omdat het maatschappelijk kapitaal groter wordt door de toetreding van Letland. Het Letse aandeel in het ESM zal 0,2757% bedragen. De bijdragesleutels van de huidige lidstaten in het maatschappelijk kapitaal van het ESM veranderen door de toetreding van Letland. Het Nederlands aandeel daalt van 5,717% naar 5,701% (in bijlage 1 vindt u alle nieuwe bijdragesleutels).

	Totaal (mrd €)	Volgestort kapitaal (mrd €)	Oroepbaar kapitaal (mrd €)
Maatschappelijk kapitaal 2012	700,00	80,00	620,00
Toename door toetreding Letland	1,94	0,22	1,72
Maatschappelijk kapitaal 2014	701,94	80,22	621,72

Tijdelijke correctie bijdragesleutel

Volgens artikel 42(1) en 42(3) van het ESM-Verdrag komt Letland in aanmerking voor een tijdelijke correctie van de ESM bijdragesleutel, omdat het bbp per hoofd van de bevolking lager is dan 75% van het gemiddelde in de EU. Dit betekent dat Letland, 12 jaar vanaf het moment dat Letland tot de eurozone toetreedt, een lager aantal aandelen in het maatschappelijk kapitaal van het ESM zal hebben. Na 12 jaar (in 2026) wordt de bijdragesleutel voor Letland aangepast, waardoor het aantal aandelen toeneemt. Letland zal het resterende gedeelte van het volgestort kapitaal dan storten. In bovenstaande tabel is het aandeel van Letland in het maatschappelijk kapitaal weergegeven voor 2014 (de tijdelijke correctie is hierin verwerkt). In bijlage 2 vindt u de aandelen van alle ESM-leden, na de toetreding van Letland.

Proces

Alvorens de ratificatieprocedure van het ESM-Verdrag in Letland kan aanvangen, zal de Raad van gouverneurs van het ESM met onderlinge overeenstemming moeten instemmen met de aanpassingen van het ESM-Verdrag als direct gevolg van de toetreding van een nieuw lid tot het ESM (conform artikel 5(6)(l) en 44 van het ESM-Verdrag).

Voordat de Raad van gouverneurs een besluit neemt, zal een aantal ESM-leden het nationale parlement consulteren over bovengenoemde aanpassingen van het ESM-Verdrag. Naar verwachting zal de Raad van gouverneurs op 23 oktober besluiten over deze aanpassingen. Volgens artikel 48(3) zal het ESM-Verdrag twintig dagen na de neerlegging van de akte van toetreding in werking treden in Letland. Vervolgens zal Letland, binnen vijftien dagen na inwerkingtreding van het Verdrag, de eerste tranche van het volgestort kapitaal moeten voldoen. Letland zal, net als de huidige ESM-leden, het volgestort kapitaal in vijf tranches storten (conform artikel 41(1) van het ESM-Verdrag).

De bovengenoemde aanpassingen van het ESM-Verdrag, samenhangend met de toetreding van een nieuw lid tot het ESM, volgen van rechtswege uit het ESM-Verdrag. Met deze brief informeer ik de beide Kamers over de consequenties van de Letse toetreding. Het toetreden van Letland tot het ESM-Verdrag heeft geen gevolgen voor het aantal Nederlandse aandelen

in het ESM en daarmee ook niet voor de Nederlandse begroting. Gelet op het bovenstaande is het kabinet voornemens in te stemmen met de toetreding van Letland tot het ESM en de bijbehorende aanpassingen van het ESM-Verdrag in de vergadering van de Raad van gouverneurs. Zonder bezwaren van een van beide Kamers, zal ik als Nederlandse ESM-gouverneur in de vergadering van de Raad van gouverneurs op 23 oktober instemmen met toetreding van Letland tot het ESM.

De Minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem

Bijdragesleutels ESM na toetreding van Letland

ESM Member	ESM key (%)
Kingdom of Belgium	3.4675
Federal Republic of Germany	27.0716
Republic of Estonia	0.1855
Ireland	1.5878
Hellenic Republic	2.8089
Kingdom of Spain	11.8709
French Republic	20.3297
Italian Republic	17.8643
Republic of Cyprus	0.1957
Republic of Latvia	0.2757
Grand Duchy of Luxembourg	0.2497
Malta	0.0729
Kingdom of the Netherlands	5.7012
Republic of Austria	2.7757
Portuguese Republic	2.5023
Republic of Slovenia	0.4264
Slovak Republic	0.8217
Republic of Finland	1.7924
Total	100.00

Aandelen in het maatschappelijk kapitaal, na toetreding Letland

ESM Member	Number of shares	Capital subscription (EUR)
Kingdom of Belgium	243.397	24.339.700.000
Federal Republic of Germany	1.900.248	190.024.800.000
Republic of Estonia	13.020	1.302.000.000
Ireland	111.454	11.145.400.000
Hellenic Republic	197.169	19.716.900.000
Kingdom of Spain	833.259	83.325.900.000
French Republic	1.427.013	142.701.300.000
Italian Republic	1.253.959	125.395.900.000
Republic of Cyprus	13.734	1.373.400.000
Republic of Latvia	19.353	1.935.300.000
Grand Duchy of Luxembourg	17.528	1.752.800.000
Malta	5.117	511.700.000
Kingdom of the Netherlands	400.190	40.019.000.000
Republic of Austria	194.838	19.483.800.000
Portuguese Republic	175.644	17.564.400.000
Republic of Slovenia	29.932	2.993.200.000
Slovak Republic	57.680	5.768.000.000
Republic of Finland	125.818	12.581.800.000
Total	7.019.353	701.935.300.000